

LIST IZLAZI TJEDNO. GODIŠNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.— OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VII. BROJ 39. ŠIBENIK, 27. rujna 1936.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU — ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Sveti Otac Papa govori:

Španjolskim bjeguncima i čitavom svijetu

Dne 14 ovog mjeseca, na dan Uzvišenja sv. Križa, sv. Otac je primio u Castel Gandolfo veliki broj španjolskih bjegunaca: biskupa, svećenika i svjetovnjaka. Tom prilikom im je upravio velik i značajan govor koji su prenašale mnoge svjetske radio-stanice. Govor je zapažen u čitavom svijetu, pa ga i mi, osim nekih manjih dijelova, donasmo u prijevodu.

BOL I RADOST

Vaša prisutnost, predragi sinovi, bjegunci vaše i Naše drage toliko mučene Španjolske, budi u Našem srcu buru toliko različitih i oprečnih čustava, da je apsolutno nemoguće dati u ovaj čas pravi izražaj. Morali bismo s jedne strane plakati zbog dubokoga i bolnoga suosjećanja, koje nam razdire srce, morali bismo s druge strane klicati zbog slatke i ponosne radosti, koja nas tješi i diže.

Vi ste došli ovamo, predragi sinovi, da nam pripovijedate o strašnoj potlačenosti iz koje dolazite (Otkriv. 7—14), o potlačenosti, čije znakove i vidljive tragove nosite na vašim licima, na vašim stvarima, znakove i tragove velikoga klanja patnji, koje ste izdržali postavši vi sami prizor u očima Našim i čitavoga svijeta (Zid. 10. 33), vi opljačkani i lišeni svega, progonjeni i osuđeni na smrt po gradovima i selima, po naseljima ljudi i po gustim krajevima brda, upravo onako, kao što je Apostol gledao prve mučenike, divći im se i radujući se, da ih vidi pripravne baciti onu ponosnu i veličanstvenu riječ svijetu za koga tvrdi, da je nedostojan, da ih ima: quibus dignus non erat mundus (Zid. II. 38).

Dolazite da nam kažete vašu radost, što ste bili smatrani vrijednima, poput prvih apostola, trpjeti za ime Isusovo (Dj. Ap. 5. 41)...

Divna je zadovoljština božanskom Veličanstvu, koju ste doprinijeli vi, predragi sinovi, i još je uvijek doprinosite u tolikim krajevima, kao i u Španjolskoj, koju tako malo poznaju, koju napadaju, psuju, odbacuju i na hiljade načina vrijeđaju. O kako je dobro došla, kako je providencijalna i Bogu mila zadovoljština Vaše vjernosti, časti i slave u ovim našim danima, kojima je bilo suđeno, da čuju strahoviti poklik: bez Boga! protiv Boga...

NEČUVENA DIVLJASTVA

Ali sav taj sjaj i odsjev slave i junaštva, koje nam vi, predragi sinovi, dozivljete u pamet, čine da još jasnije kao u nekoj apokaliptičkoj viziji vidimo rušenje, nevolju, profanacije, mahnutanja, kojima ste vi bili svjedoci i žrtve.

Stogaod je bilo najhumanije od humanoga, najbožanskije od božanskoga, najsvetije od svetoga među stvarima i ljudima; neprocjenjiva i nenadomjestiva blaga vjere i kršćanske lju-

bavi, skupa sa djelima kulture i umjetnosti; najdragocjenije starine, najsvetije relikvije; dostojanstvo, svetost, čast, blagotvorna aktivnost života posvećenoga djelima ljubavi, znanosti i milosrđa; najviši članovi hijerarhije, biskupi i svećenici, svete djevice, svjetovnjaci svih staleža, časne sjedine, cvijeće života, pa i sam sveti svećani muk grobova, na sve to je napadnuto, zlostavljeno, porušeno na najbarbarskiji i najdivljačkiji način u nevidenom razularenom bijesu od divljačkih i okrutnih sila i sve to u tolikoj mjeri, da ih smatramo nespojivim, ne kažemo sa ljudskim dostojanstvom, nego ni sa samom ljudskom naravi, pa makar ona bila izopačena na najbijedniji i na najniži način.

BRATOUBILAČKI RAT

Iznad toga meteža razularenoga nasilja, kroz požare i strahote neki glas saopćuje čitavu svijetu užasnu vijest: „braća ubijaju braću...“ Građanski rat, rat između sinova iste zemlje, iste domovine, istoga naroda. O, Bože moj! Rat je uvijek — pa i u najmanje žalosnom slučaju — tako strahovita i tako nečovječna stvar: čovjek traži čovjeka, da biga ubio, da bi ubio što veći broj ljudi, da bi oštetiio njega i njegovo i to uvijek sa što jačim i ubojitijim sredstvima. Kad je takav svaki rat, a što tek da kažemo o ratu među braćom? Dobro je rečeno, da je krv samo jednoga jedinoga čovjeka, ako je prolivena od bratske ruke previše za čitav svijet i za sva stoljeća (A. Manzoni: Osservazioni sulla morale cattolica cap. VII.) A što da kažemo za toliko klanje među braćom, za koje javljaju, da se trajno nastavlja?

DAVOLSKA PRIPREMA

Postoji još jedno bratstvo, koje je neizmerno svetije i dragocjenije od ljudskoga i domovinskoga bratstva, to je ono bratstvo, koje ujedinjuje u bratstvu Krista Otkupitelja, u sinovskom odnosu prema Katoličkoj Crkvi, koja je mistično tijelo samoga Krista, koja je najpunije blago svih blagosti Otkupljenja. I baš to uzvišeno bratstvo, koje je stvorilo kršćansku Španjolsku, najviše trpi u sadašnjim nevoljama. Rekao bi, da je neka đavolska priprema upalila u Španjolskoj onaj plamen mržnje i najokrutnijih progona protiv katoličke vjere i Crkve, kao protiv jedine prave zapreke uspjehu onih snaga, koje su već daleko primjer svoga rada u subverzivnim djelima svih vrsta, od Rusije do Kitaja, od Meksika do Južne Španjolske, dokaze o pripremama, ispred kojih i s kojima je išla i ide stalno opća, ustrajna, vrlo spretna propaganda za osvajanje čitavoga svijeta za one apsurdne i zlokojne ideologije, koje naj-

prije zaveđu i uzbuje mase, da kasnije te iste mase budu naoružane i bačene u borbu protiv svih ljudskih i božanskih ustanova. To će se po fatalnoj nuždi dogoditi i pod još daleko gorim uslovima i u većem opsegu, ako radi krivih računa i interesa, radi pogubnih rivaliteta, radi egoističkih traženja vlastitih koristi, dođu prekasno u pomoć svi oni, koji bi to morali.

OPOMENA SVIJETU

Ali činjenice, koje nam, predragi sinovi, dozivlje u pamet i svjedoči vaša prisutnost, ne izazivlju samo uzbudljivi niz slika rušenja i nevolja, one su također i škola, iz koje Evropa i čitav svijet moraju izvući vrlo ozbiljne pouke. Čitavom svijetu, koji je danas tako prodrman, isprepleten i smućen podzemnom propagandom, a posebno Evropi, koja je tako duboko uzarmana, žalosni španjolski događaji kažu još jedan put, kako su teško ugrožene i same osnovice poretka, svake kulture i civilizacije.

Istina je, da je ova prijetnja još teža i još jača i usudnija, što je dublje neznanje i nepoznavanje istine o pravoj i đavolskoj mržnji proti Bogu i protiv čovječanstvu od njega otkupljenom, o mržnji prema religiji i Katoličkoj Crkvi. To je činjenica toliko puta dokazana, i kako smo već upozorili, toliko ispovjedana, da je skoro suvišno, da mi na tom insistiramo, tim više, što nam o tome događaji u Španjolskoj i sami na sablasan način govore.

Uza sve to nije suvišno, nego je, što više, i potrebito i naša je dužnost svakoga upozoriti na upornost, kojom prvoborci subverzivnih snaga traže da iskoriste svaku mogućnost približavanja i suradnje sa strane katolika, razlikujući kod toga između ideologije i prakse, između ideja i djela, između gospodarskog poretka i moralnog reda: na upornost koja je do skrajnosti opasna, koja je usvojena sa jednim ciljem, kako bi prevarili i razoružali Evropu i svijet, a u korist nepromjenjenog programa mržnje, rovarjenja i rušenja, koji ove ugrožavaju.

Istina je i to da se sa ovim novim očitovanjem i ispovijedanjem naročite mržnje prema vjeri i Katoličkoj Crkvi u žalosnim španjolskim događajima pruža Evropi i čitavom svijetu još jedna druga, dragocjena i do skrajnosti spasonosna pouka, koja se nameće svima koji ne žele propasti zatvarajući oči pred svjetlošću. Sada je dakle sigurno jasno i očito i priznato od samih subverzivnih snaga, koje ugrožavaju čitav svijet, da je jedina prava zapreka njihovom djelu kršćanska doktrina udružena sa praksom kršćanskog života, onako kako ih traže i naučavaju katolička vjera i Crkva.

Tako govoreći sigurno je i očito, da se tamo, gdje se bori protiv Katoličke Crkve i vjere, protiv njezinog blagotvornog utjecaja na pojedinca, o-

bitelj, mnoštvo, bori zajedno sa subverzivnim silama, za subverzivne sile i za isti kobni učinak. Nije prvi puta, da mi naglasujemo i preporučujemo svima — posebice svima onima koji su odgovorni — ove najvažnije istine. U vrijeme toliko presudno za povijest Evrope i svijeta, uostalom sa sviješću vrhovne odgovornosti, Mi hoćemo da ih obnovimo prilikom Vaše prisutnosti.

JE LI CRKVA NEDORASLA?

Rečeno je ovih posljednjih dana, da su se Vjera i Crkva Katolička pokazale nedoraslima i nemoćnima protiv ovih strahota i zala i kanilo se kao dokaz za to pokazati primjer Španjolske; i ne samo nje!

Slaže se potpuno s ovom tvrdnjom opažanje A. Manzoni: „Za opravdanje Crkve nikad nije potrebno tražiti primjere. Dostaje ispitati njezina načela“. (Nav. mj.). Opažanje je očevito jako i duboko. Dajte uistinu društvo u kojemu se potpuno slobodno i nesmetano šire načela koja Katolička Crkva i Vjera besprekidno naučavaju i unose u srca silom zakona i bitnih smjernica od Boga određenih i od Boga nadziranih i potvrđenih kao mjericu života i dostojanstva pojedinaca, pravednosti privatne i javne, socijalne i profesionalne svetosti obitelji, o izvornu i vršenju socijalne i svake poglavarke vlasti, o čovječanskom bratstvu pobožanstvenjenom u Kristu i u Njegovom Mističnom Tijelu Crkvi, o dostojanstvu rada uzdignutom do božanske zadaće zadovoljenja i Otkupljenja s nadom nezrecive i sigurne naknade, o aužnostima međusobne ljubavi, kojoj je jedino pravilo potreba i dobro bližnjega osjećano i izmjereno ljubavlju koja nema granica, jer je slična ljubavi na koju sam Bog ima pravo; dajte društvo, u kojemu imaju potpun i nezajenjen utpliv i vlast ova načela i sve one druge teorijske i praktične zsaade, koje se uz njih vežu kao njihove pretpostavke, njihovi pravilni izvodi i potrebne primjene i Mi pitamo po čemu i kako mogu Katolička Crkva i Vjera više i bolje doprinijeti pravom blagostanju pojedinačnom, obiteljskom i društvenom?

Postoji, i mi ne možemo ne spomenuti također i drukčije tumačenje i postanak onoga, što se hoće pripisati nedostatku i nemoći Katoličke vjere i Crkve. Sto može raditi Crkva katolička, ako ne oplakivati, opominjati i moliti, kada i gdje se vidi na svakom koraku da je onemogućen, smetan i sprječavan njezin put u obitelj, omladinu, narod, t. j. upravo u sredinu kojoj najviše treba njezina prisutnost i njezina služba Majke i Učiteljice?

Sto drugo može raditi Katolička Crkva, kada i gdje se hoće da katolička štampa, određena za širenje, izlaganje i obranu načela sasvim kršćanskih koja samo katolička Crkva posjeduje i naučava, jedina čuvarica čistoga i cjelovitog kršćanstva, bude zatvorena u crkve i propovijedaonice sve

više stiješnjene i sumnjicene, dok je sva sloboda, sva pomoć ili bar tolerantnost sačuvana za štampu koja, čini se, ima zadaću i nakanu da pobrka ideje, iskrivi i ishitri činjenice, sije sumnjicene i nepovjerenje u katoličku Crkvu, njezine osobe i stvari, njezina načela i ustanove, gotova da propovijeda novo kršćanstvo i vjere novoga kova?

Mi znamo da se nažalost i mnoge druge i teške zapreke na različnim poljima javnoga i privatnoga života, kolektivnoga i individualnoga, suprotstavljaju potpunoj moći djelovanja i utjecaja katoličke vjere i Crkve.

BLAGOSLOV OCA

Zelimo da se ograničimo na već učinjena odlikovanja i da vam duže ne zadržavamo očinski apostolski blagoslov, koji ste došli zamoliti za vaše duše od zajedničkog Oca, Kristova Zamjenika, blagoslov, što ga vi, predragi sinovi, toliko želite i što ga također vaš Otac želi vama podijeliti, blagoslov što ga vi tako izobilno zaslužujete. Pa kako vi hoćete, tako i mi hoćemo i odredismo, da se naš blagoslov raširi i dođe do sve naše braće u patnjama i prognostvu, koja bi željela da budu s vama, ali ne mogu. Na savkoliki ovaj dobar i vjerni narod, na cjelokupnu dragu i preodličnu Španiju, koja je toliko pretrpjela, želimo živo da dođe Naš blagoslov, kao što se i danomice Mi molimo i molit ćemo se dotle, dok se ne povratu potpuno i sigurno blagi mir.

Iznad svih političkih i svjetskih obzira, neka naš posebni blagoslov prati sve one, koji su si preduzeli za tešku i opogibeljnu zadaću, da brane i obnove prava i čast Božju i vjere, t. j. prava i dostojanstvo savjesti, kao prvi uvjet i osnov svakog čovječjeg i građanskog blagostanja. Zadaću, kako rekosmo, tešku i opasnu, jer vrlo lako dužnost i teškoća obrane mogu prekoračiti granice i način pravedne obrane; isto tako lako neispravne nakane i egoistički ili stranački interesi ulaze da pomute i promijene svu moralnost čina i svaku odgovornost. Naše očinsko srce ne može da zaboravi, što više, sjeća se u ovaj čas više nego ikada i s osobito iskrenim očinskim priznanjem svih onih, koji su s čistim nakanim i iskrenim odlukama nastojali posredovati u ime čovjekoljublja. Naše priznanje ne umanjuje se konstatacijom neuspjeha njihovih najplemenitijih nastojanja.

LJUBAV I MOLITVA

Predragi sinovi! Ima Božjih zapovijedi i božanskih primjera, koji se čine preteškima da ih sama bijedna ljudska narav nasljeduje, ali su ipak tako divni i privlačivi kršćanskoj duši, — vašim dušama, predragi sinovi, — da s Božanskom milošću, što nismo nikad mogli činiti, ni časak ne možemo sumnjati, što nam valja činiti: ljubiti ih, ljubiti ih ljubavlju koja se oči-

tuje osobitim saučešćem i milosrdem; ljubiti ih, pa ne mogući ništa drugo činiti, moliti se za njih. Moliti da se vrati u njihove pameti jasno gledanje istine, i da se opet otvore njihova srca k želji i bratskom traženju istinitog zajedničkog dobra; moliti, da se povrate k Ocu, koji ih željno očekuje, i kojemu će biti najsvetiji čas njihova povratka; moliti da budu s Nama, da domala imajući puno pouzdanje u Boga blagoslovenoga u slavnom znaku današnje svetkovine Uzvišenje

Medjeljno evanđelje

s poukom

XVII. nedjelja po Duhovima

EVANĐELJE SV. MATEJA. 22, 34—46. U ono vrijeme pristupiše k Isusu farizeji i upita ga jedan od njih naučitelj zakona, iskušavajući ga: Učitelju! koja je zapovijed najveća u zakonu? Reče mu Isus: Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom pameti svojom. Ovo je najveća i prva zapovijed. A druga je slična ovoj: Ljubi bližnjega svoga kako samoga sebe. Ob ovim dvjema zapovijedima ovisi sav zakon i proroci. A kad se sabraše farizeji, upita ih Isus, govoreći: Što vi mislite za Krista, čiji je sin? Rekoše mu: Davidov. Reče im: Kako dakle David u duhu naziva njega Gospodinom, govoreći: Reče Gospodin Gospodinu mojemu: sjedi ob desnu moju, dok postavim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim? Ako dakle David naziva njega Gospodinom, kako mu je sin? I niko mu ne mogaše odgovoriti riječi; niti se usudi iko od toga dana, da ga više što upita.

POUKA:

Bilo nas je uvijek svakakvih. I onda kad je naš Gospodin išao zemljom i približavao nebo zemlji sijući jearo sjeme Božje istine. Nikada nije niko bio tako dobar i milosrdan kao Krist. On je bio sama dobrota i milosrđe. Pa ipak je, uza sve to, oštro napadao i osuđivao farizeje, one Židove kojima je sav smisao života bio u izvanjskim djelima, a ne u čistom srcu — u duhu i istini.

Eto, farizeji su se međusobno prepirali o značenju raznih zakona i o njihovoj važnosti. Pa tako i o najvećoj zapovijedi u zakonu. Zato i upitavaju na Isusa pitanje: „Učitelju, koja je najveća zapovijed u zakonu?“ — Taj upit nije bio postavljen iz ljubavi prema istini, s njim su htjeli Isusa kušati. Mislili su: Što rekao da rekao — nekim će se morati zamjeriti, jer svaki će ustrajati kod svoga mišljenja.

Znao je to, nu nije se obazirao na njihove zle namjere. Prihvatio je ponudenu priliku i, za svu vjernost, svečano utvrdio najveću zapovijed Božju.

Sv. Križa: Per cruce ad lucem (po Križu k svjetlu), da se nadvije duga mira na divnom nebu Španije, noseći veselu vijest cijeloj vašoj veličanstvenoj zemlji; vijest mira, i to vedra i sigurna mira; vijest utješnu za sve patnje, koja će naknaditi sve štete, koja će učiniti zadovoljnima sve pravne i razborite težnje što se saglašuju sa općim dobrom, koja će navijestiti budućnost mira i poretka, časti i blagostanja. I sada Blagoslovio vas svemogući Otac i Sin i Duh Sveti.

Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim... a onda: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Kako je moralo biti dostojanstveno držanje i još dostojanstveniji glas Kristov, dok je, kao temelj života, izgovarao veličanstvene riječi o najvećoj zapovijedi u zakonu, o zapovijedi ljubavi.

Silna je moć ljubavi. Jača je od smrti! — To je dokazao Krist svojim dolaskom na svijet i smrću na križu. To je posvjedočio Pavao, koji je želio biti izgubljen samo da se spasi njegov narod. To je potvrdio i otac gubavaca, belgijski junak o. Damjan, kad je, nepojmljivom nesebičnošću, dugogodišnje dvorio i tješio gubavce na osamljenom otoku, dok se nije i sam zarazio i umro izgarajući od ljubavi.

Kako smo mi patuljasto maleni, kad gledamo na takve neboteične vrhove kršćanske ljubavi! — Promatrajući sebe i ljude koji nas okružuju: čini se kao da još nismo nikada čuli za najveću zapovijed, zapovijed kršćanske ljubavi, koju je Krist onako jednostavno, a opet uzvišeno, za sva vremena, proglasio.

Da li smo još uopće kršćani? — tako se moramo pitati, kad svoj život, svoja djela osvjetlimo svjetiljkom te velike i jedine zapovijedi. Zar ne bismo bili bolji, savršeniji kršćani da je Krist, mjesto zapovijedi ljubavi, proglasio zapovijed međusobne mržnje?

O, kako smo još daleko, daleko od pravog kršćanstva! — Mržnja oštri bratoubilačke noževne, a ljubav se sakrila u tamne i uske podzemne rovove.

Kad će u nama i u svijetu neograničeno zavladati kršćanstvo svesilne, blage i ponizne ljubavi!? — Padnimo na koljena i, sklopljenim rukama, molimo: Ljubavi, neka dođe kraljevstvo tvoje!

Po državi

UKINUĆE TROSARINE. Banska uprava u Splitu predložila je ministarstvu poljoprivrede ukinuće trošarina na vino. — To ne bi bilo samo dobro nego i nužno, jer je stanje naših vinogradara upravo očajno.

ZA PASIVNE KRAJEVE. Još uvijek stiču doprinosi na odbor za narodnu pomoć u Zagrebu. Prema zadnjem iskazu otisak je sakupljeno za pasivne krajeve milijun i 515, 916 dinara.

Gospodine uredniče!

Vi ste u broju 37 Katolika od 13 rujna 1936 donijeli Podlistak u kojemu se netačno iznosi neke tvrdnje koje molimo, da pozivom na 26 i 27 član zakona o štampi u budućem broju Vašega cijenjenog lista na str. II. uvrstite ovaj

ispravak:

Nije istinita prozima i klevetnička tvrdnja podpisnika Podlistaka iz čijih uvijenih riječi jasno proizlazi da je hrvatsko kulturno društvo „Matija Gubec“ na svojoj priredbi dobijeni novac utrošilo u neku tobožnju veseliku a ne u one svrhe koje je naznačilo t. j. da će dobijeni novac upotrijebiti u komšć siromašnih hrvatskih akademika. Naprotiv je istina da je uprava društva razdijelila svojim siromašnim članovima oko Din 1.000 — novčane pripomoći, a manji ostatak je uprava zadržala za najnužnije potrebe društva. Ovo istinu možemo svakome u svakoj prilici dokazati izvodom iz blagajničkih knjiga. Sibenik 15. IX. 1936.

ZA H. A. K. D. „Matija Gubec“

Pretsjednik: Tajnik II.: Plančić Nikola Ljubica Tavra Donosimo ovaj ispravak radi one:

ROD MASLINA. Masline su ove godine posvuda u Dalmaciji podbacile. Kao rijetko kada osjeća se nestašica ulja. Zato se pomišlja, da bi se maslina u sirovu stanju dovozila iz Albanije, gdje je ove godine veoma dobro rodila, pa da se u našim mlinovima izradi ulje za domaću potrebu.

RADI KERESTINACKIH DOGADAJA sudbena rasprava počela u Zagrebu kod okružnog suda 5. X. Optuženo je 29 seljaka.

KRUSKA JE PROCVALA PO TREĆI PUT u bašči željezničkog činovnika Lazara Mrkšića u Subotici. Prvi put je procvetala u proljeće, drugi put krajem lipnja, treći cvjetovi su se pokazali tek sada!

GARANCIJA KREDITA SRPSKOM ZEMLJORADNICKOM SAVEZU. Posebnom uredbom ovlašten je ministar financija, da na račun države izda garanciju u iznosu od 20 milijuna dinara za kredite, koje će Glavni Savez Srpskih Zemljoradničkih Zadruga u Beogradu koristiti kod Privilegovane Agrarne Banke.

SJEDNICE NARODNE SKUPŠTINE, kad se u listopadu sastane na novo zasjedanje, bit će otvorene u novoj zgradi Narodne Skupštine.

IZVOZ SOLJENE RIBE U POLJSKU. Nabavljačka ribarska zadruga u Splitu uspjela je izvesti u Poljsku jedan vagon slanih srdela. Budući je interes za slanu ribu u inozemstvu dosta velik, očekuje se, da će skoro biti otpremljeno još nekoliko vagona slane ribe u Njemačku i Poljsku.

RASPUST NEKIH ORGANIZACIJA. B. HSS. Pretsjednik dr Vlatko Maček raspustio je nekoliko organizacija B. HSS u kotaru Slavonski Brod, jer se nijesu pridržavale njegovih uputa. U njima će se sada izvršiti potpuna reorganizacija.

IZVOZ BUHAČA. Čehoslovački uvozi godišnje oko 7 vagona buhača iz Dalmacije.

FRANJO GLAZER, poznati beogradski sportaš, osuđen je na 2 godine strogog zatvora, jer je svojevremeno mladog sportaša Radmira Stokića bacio u rijeku i nije ga pri tom pokušao da spašava, pak se on utopio.

IZGORJELO 180 VAGONA UGLJENA. Strahoviti požar izbio je u „Topioničkim željeza Vranovina-Topusko“ te je izgorjelo oko 180 vagona ugljena. Od požara su uništene i zgrade, pak se šteta cijeni na preko milijun dinara.

VELIKI POZAR uništio je magacin sisačke mineralne vode i prouzrokovao štetu od 3 milijuna dinara. Šteta je samo jednim dijelom osigurana. Od silnoga plamena bio je cio grad osvjetljen.

NADBISKUP — KOADJUTOR DR STEPINAC O KOMUNISTIČKOM TERORU. Nadbisku-koadjutor preuzv. g. dr. Al. Stepinac 20. t. mj. blagoslovio je temeljni kamen Doma Crvenog Križa u Zagrebu. U svome govoru među ostalim kazao je i ovo: „Rasprši i rastepi, Gospode, države i narode, koji hoće klanje i ubijanje, koji hoće ratove! Rasprši, Gospode, prije svega one, koji podržavaju nepravde i nasilja nad pojedincima i čitavim zajednicama, jer su nasilja i nepravde nerijetko povod klanju i ubijanju. Rasprši, Gospode, ne samo narode, koji hoće ratove, nego i organizacije bile one tajne ili javne, kojima su usta puna

Podlistak

Kako je dobar!

Jutro je. Još sunce nije otkrilo svoja svjetla prsa. Vrhunac Promine ovijenčan je debelim omotom magle. U selu čuje se zamor. Starešice već pire vatru, čobanice gone stada na pašu. Radnici, s motikom u ruci, kroče cestom.

Stojim sam u vinogradu. Najednom svijetle sunčane zrake ocrvenješe krovove niskih, seoskih kuća. I sunce izlazi. Sve više i više diže svoje čelo. Ne počiva... Još sjedim mirno i gledam daleko, daleko — udubim u svoje misli. Gotovo uspavan, čini mi se, ga lebdim između neba i zemlje...

... Cm, čin, začu se zvon malenog zvona. I pomete mi misli. Pogledah oko sebe, i vidim: Dijete obučeno u bijele haljine, sa zvoncem u ruci, ide cestom. Za njim uzastopce starac svećenik. Bijela roketka i plava stola sa sjedim vlasima. Pogutitih očiju ječva što ide. Ali ne sustaje. I začas dođe preda me. Klekoh, sklopih ruke, zatvoreni očiju, počnem moliti. Bože, daj mi snage i jakosti da Te i ja jednoga dana, ukrašen bijelom roketom i plavom stolom, pone-

sem vrludavim stazama kršne Promine.”

Kad prestadoh, opazim starca svećenika u daljini od kojih sto koraka. Ustanem i pridružim mu se.

Tvorac višnji lijevao je kišu svog svetog blagoslova na zelene vinograde, zrelo klasje i cvjetne poljane, a koljeno radnika-seljaka, na glas zvona, prigruo bi se.

Sunce je sve žešće peklo, znoj s lica neprestano je curio. Prispjesmo napokon do hrastove šume, u kojoj je vladalo neopisivo veselje. Cvrčak pjeva bez prekida. Ptice veselo skaču po granama stabala, a u sredini šume potočić žubori... Prodostmo i hrastovu šumu, a pred našim očima ukazala se maleno seoce. Dječak ravno pođe k niskoj čađavoj kućici, u koju sva tri udostmo.

Na krevetu, kao mrtva, ležase žena krvavih očiju, a naboranog blijedog lica. Nasred noći stajase omanji sto, a na njemu vučana svijetla i čaša blagoslovljene vode. Mi dva kleknusmo a svećenik položi sv. Poputbnu na sto. A onda su romonile riječi:

„Evo Jaganjac Božji...”

Nasre oči su bile orošene na pomisao: kako je dobar Gospodin!

Mirko Validžić

deklamacija o miru i ljubavi, a stvarno su organizatori i podržavatelji krvavih terora i nasilja po čitavom svijetu i tako uzročnici novih ratova i pokolja bez kraja i konca. Neka ovaj Dom ne bude nikad vjesnik klancija i ubijanja. Neka njegovo crvenilo ne bude odraz komunističkoga crvenila, koje hlepi za krvlju, nego odraz Kristovog crvenila, značena goruće ljubavi prema Bogu i prema ljudima."

SPROVOD SVETUZARA PRIBIČEVIĆA. 19. t. mj. obavljen je u Pragu sprovod Svetuzara Pribičevića u prisuću rodbine, predstavnika Udružene opozicije kao i nekoliko ličnosti iz češkog političkog života. Tom prilikom govorili su i fr Milan Kostić, ing. August Košutić, dr Ivan Pernar, češki legionar David, Boža Marković, Milan Gavrilović i Večešlav Wilder. Njegovi posmrtni ostanci privremeno sahranjeni su u kripti ruske crkve na praškom Olšanskom groblju.

NOVA UREDBA O ZEMLJORADNICIMA DUGOVIMA imala bi biti proglašena ovih dana. Prema njoj smatraju se zemljoradnici svi oni, koji su to bili u doba, kad su se zadužili, a i kad im je glavno zanimanje zemljoradnja. Dugovi do 25 hiljada dinara bit će otpisani sa 50 posto kod novčanik zavoda i zadruga. Veći dugovi bit će rješeni individualno. Odredbe ove uredbe ne važe za dužnike Narodne Hrvatske i Privilegirane Agrarne Banke.

BIVSA HSS I JRZ. Na zboru u Ubu 30. pr. mj. održao je značajan govor ministar Đura Janković, koji je između ostaloga kazao: "Pobjeda na općinskim izborima treba da očisti politički horizont. Na jednoj strani ostat će zagrebačka Udružena opozicija, a na drugoj JRZ. Mi ćemo onda moći kazati našem političkom partneru, da smo mi tu i da mi hoćemo pošten bratski sporazum..."

NOVA NARODNA SKUPSTINA. Nova zgrada Narodne skupštine je već dovršena. Pretsjednik Stevan Čirić naredio je, da se započnu pripreme za seobu u novu zgradu.

VLAHOV
OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI
ELIXIR
IZDRAVSTENI
GORKI LIKER
SVJETSKOG GLASA
proizvađa
jedino
R. VLAHOV
ŠIBENIK

ISTINA VUČE. Poznati američki pisac Gutlebert Wright, profesor u New-Yorku, prešao je na katoličku vjeru. Njegov otac je protestantski svećenik.

KOLERA. Strašna bolest kolera hara ovih dana u španjolskom Maroku i kosi ljudske živote.

— premišljajući što se ne tvrdi...
— su članovi trošili novac iz vlastitih džepova...
— htjelo se...
— priređuju...
— čes, brate, koje se...
— masne...
— što se do...
— socijalnu...
— govore, ko...
— građanstva...
— dinara za...
— kru...
— troše, du...
— je nimalo...
— socijalne a...
— bli: Pomo...
— Kakav je...
— druge da...
— proti so...
— život...
— eposte...
— štiti novac...
— anja...
— ovili svoje

Hrvatska seljačka spisateljica
(Sida Košutić)

Hrvatski seljak može da govori o svojoj muči i bijedi, jer je to njegovo. Međutim na gradske urede, ambulante, laboratorije, biblioteke i kazališta seljak ne pomišlja kao na svoje. Njemu je sve to tuđe. Na vlastitim leđima nosi teška bremena, a malo uživa. Jedino što seljak osjeća kao svoje jest crkva, hram Djevice, kojoj prilazi bez moljakanja i dugog iščekivanja, s kojom razgovara bez straha i poniženja pred „veličinom grada". Seljački narod to smatra svojom višom životnom potrebom bez koje, kao i bez kruha, ne može živjeti. To je jedini izražaj njegovih duhovnih potreba.

Nu prilike se i tu mijenjaju. Već danas može i hrvatski seljak, čitajući roman g. Sida Košutićeve „S naših njiva", reći:

— Ovo je seljački roman, u ko-

Okolo „Matije Gupca"

Gospođine urednice!

Vi ste u broju 37 Katolika od 13 rujna 1936 donijeli članak koji glasi: Osvrt na jedno demagoško predavanje: — „Izrabljivanje Matije Gupca".

Budući da sadržaj članka ne iznosi tačno stanje stvari — molimo Vas, pozivom na čl. 26 i 27 zakona u štampi, da u dojučeršnjem broju Vašeg čijenjenog lista na st. 3 u st. III. uvrstite ovaj

Ispravak:

1) Nije istina i sasvim je proizvoljna i bez temelja tvrdnja da bi Hrvatsko Akademsko kulturno društvo „Matija Gubec" na svojoj posljednjoj priredbi pokazalo tobože „marksističko lice". Naprotiv je istinito, a to proizlazi iz čitavog programa priredbe da ono stoji na bazi hrvatskog seljačkog pokreta čije smjernice su mu kao jedini cilj postavljene u pravilima i pristupnici, kojih se je do sada svaki član držao. To se najbolje dokazuje time da u društvu nema nijednog člana, koji bi bio osuđivan radi kakove komunističke propagande već naprotiv ima članova, koji su osuđivani samo radi svojega poštenog hrvatskog narodnog uvjerenja.

Koliko je neosnovana tvrdnja g. člankopisca da je društvo predavanjem pokazalo svoje „marksističko lice" vidi se u tome da u čitavome članku osim te smjere tvrdnje nema nijednog stvarnog fakta, koji bi je potkrepljivao nego se u tome članku nalazi samo jednostavna kritika u predavanju iznesenih historičkih fakata.

2) Nije istinita tvrdnja člankopisca da se je hrvatsko akademsko društvo Matija Gubec pokazalo nehrvatsko i nekulturno, nego je naprotiv istina da je potpuno ispravno shvatilo svoju kulturnu i hrvatsku misiju, jer tvrditi gornje značilo bi osporavati kulturnu i nacionalnu vrijednost vođi hrvatskog naroda Dru Mačeku, Pavleku-Miškini hrvatskom narodnom zastupniku, Gabrijelu Cvitanu, katoličkom piscu i drugim hrvatskim zaslužnim ljudima, čije smo pjesme recitovali.

Toliko do znanja našem Hrvatskom građanstvu.
Šibenik 15 IX. 1936.

Za H. A. K. D. „Matija Gubec"
Pretsjednik: Tajnik II.:
Plančić Nikola Ljubica Tafra

Ispravak donosimo po zakonu o štampi, ali na „ispravak" evo i našeg ispravka:

1) — Tvrdi se da Hrv. A. K. društvo „Matija Gubec", stoji na bazi hrvatskog seljačkog pokreta". Ta tvrdnja se dokazuje „pravilima i pristupnicom".

Ne poznamo pravila „Matije Gupca", ali neka i bude u njima jasno izraženo, što se tvrdi u „ispravku", i pak još to ne znači da „Matija Gu-

bec" stoji na bazi hrvatskog seljačkog pokreta. Zašto? Jer nam je veoma dobro poznata najnovija parola i faktika Marksovih poklonika: Uvući se posvuda i pronaći zgodna sredstva za širenje svojih ideja. Ako je potrebno, treba navući na lice nacionalnu, pa čak i vjersku masku!

Može, doduše, neko, koji nije slušao predavanje i koji ne pozna sve okolnosti, ustvrditi „da u čitavome članku nema nijednog stvarnog fakta, koji bi potkrepljivao naše tvrdnje." Pa ipak: u članku, kako se u „ispravku" priznaje, nalazi se „kritika u predavanju iznesenih historičkih fakata". — A zar nije kritika tih „historičkih fakata" takva, da naša tvrdnja nije beztemeljna?!

Ne znamo, pa zato ne možemo nijekati, da u društvu „Matija Gubec" ima članova „koji su osuđivani samo radi svojega poštenog hrvatskog narodnog uvjerenja". Može biti; — za to se ngdje ni ne spominju pojedini članovi. Govori se općenito o društvu, u kojemu, mi to dopuštamo i u to vjerujemo, može biti i dobronamjernih ljudi.

2) — Razumijemo: Kad se čovjek brani, dobro mu dođe i praljak koji nade na putu. Nije onda čudno da se „Matija Gubec" brani od naših napadača imenima: dra Mačeku, Pavleku-Miškini i Gabrijelu Cvitanu. — Jest, one večeri su se recitovala djela tih ljudi, i mi veoma dobro znamo kakva je njihova nacionalna i socijalna orijentacija. Pa baš radi toga se i mora buniti čovjek iskrenih osjećaja i otvorenih karata da je „Matija Gubec" na svojoj priredbi upotrebio njihova imena. Ali eto: za neke borce potrebni su zaštitni zidovi, iza kojih će se sigurnije moći pucati u neprijateljska leđa, a da se ipak tim borcima ne može jasno i otvoreno pogledati u oči i čelo. — To i jest ono što se najviše mora osuditi!

A sada neka nam se još dozvoli nekoliko upita:

— Zašto je iz kluba istupio veliki broj akademičara, za koje je svima poznato da su oduševljeni pristaše hrvatskog seljačkog pokreta?

— Zašto se sada radi oko osnivanja novog akademskog hrvatskog kluba, koji bi kao svoj program uzeo baš ideologiju hrvatskog seljačkog pokreta?

— Zašto je društvo „Matija Gubec" potjerano sa strane vodstva, iz prostorija „Seljačke Sloge"?

— Zašto su ulaznice za „Gupčovo veče" najagilnije prodavali, uz ostale, i članovi URS-a i jugoslavenskog radničkog sportskog kluba „Šibenik"?

Neka se ne misli, da su ti upiti postavljeni zato, jer mi ne bismo znali na njih odgovoriti. Upiti su samo retoričke naravi, a odgovori su veoma dobro poznati!

Eto, tako i tako.

Ko nije osjetio boli, čija duša nije lomljena njenom oštricom, taj ne može razumjeti hrvatski narod, niti stvarati umjetnička djela... Tih, uvjerljivo razlaže, a iz oka joj sjaj govori o proživljenoj istinitosti tih tvrdnja.

Rodena u Hrv. Zagorju, tamo je živjela i ostala s njim u najužim vezama.

Saa možemo shvatiti kako je to seljačko dijete moglo dati u svom romanu „S naših njiva" vjernu sliku Hrvatskog Zagorja. Njeno je gipko pero od seljačke svakidašnjice: okapanja repe, žetve, priređivanja večere, hodočašćenja, domaćih poslova, seoskih sastanaka i igara, vrzanja oko djevojaka i ženiba — od svih tih, na oko, običnih stvari — stvorila snažan roman. I sve je to oduhovila onim pravim seljačkim duhom.

Dok vas njeno pero vodi na njihove, u seosku kuću, među djevojke i njihov razgovor, osjećate svježe strujanje, dah života. Život je ispunio male stvari i stvorio veliko djelo.

Tu se direktno ne rješava nikakav problem, ali se iznosi istina, realnost, pokadkad lijepa a ponekad gruba.

Marko Milček je surov, goropacan te ubija brata. Eva je pokvarena i zavodljiva, ne preta ni pred kakvim o-

Po svijetu

FRANCUSKI RATNICI U LURDU. Prošlih dana sabralo se u Lurdu 130 hiljada francuskih ratnika, da se u gradu čudesa i Ukazanja Bezgrješne mole za svjetski mir.

DR GOEBBELS POZIVA NA KRIZARSKI RAT PROTIV BOLJSEVIZMA I ZIDOVA. Na kongresu nacionalsocijalističke stranke u Nürnbergu govorio je preko radija i ministar Göbbels o boljševizmu u teoriji i praksi. Među ostalim on je naročito naglasio i ovo: „Boljševizam je zločinačka i patološka ludost, koju, kako je dokazano, vode Židovi, koji su je izmislili. Cilj Židova je, da unište civilizovane evropske narode i da uspostave međunarodno gospodstvo Židova... Neruske komunističke stranke nisu drugo nego sovjetska legija stranaca na području tih zemalja. S njihovom pomoću boljševizam organizira svoju međunarodnu zavjeru. Pitanje boljševizma isto dobnno je pitanje daljnje egzistencije Evrope. Treba zauzeti stav za boljševizam ili protiv njega! preuzimajući svu odgovornost za sve posljedice koje donosi takav stav."

STRAJKASKI POKRETI iznova su se javili u industrijskim centrima Francuske, raspaljivani od III. komunističke internacionale.

ZBOR PROTIV KOMUNISTA U STRASBURGU. U Strasburgu održan je veliki katolički zbor protiv komunista, na kom je učestvovalo preko 70 hiljada duša. Usvajena je rezolucija, u kojoj se odlučnim riječima izjavljuje, da Francuska nikada ne će dopustiti, da komunisti u zemlji odigraju onu ulogu, koji su odigrali u Španjolskoj.

ZAIMIS Aleksandar, bivši pretsjednik grčke republike, umro je u Beču.

HAILE SELASIJE, bivši abesinski car, nastaniće se stalno u okolini Londona, gdje je već kupio udobnu kućicu za 3.500 funti sterlinga.

BARCELONA ĆE PRIMITI TROCKOGA. Pokrajinska vlada u Kataloniji dala je Trockome, jednome od boljševičkih prvaka, koji je sada pao u nemilost Staljina, dozvolu za boravak u Barceloni.

ITALIJA UVODI KOLONIJALNU VOJSKU, koja će se sastojati od 17 kolonijalnih brigada sa 2.500 oficira, 20 hiljada bijelih vojnika i 40 hiljada urođenika. Urođenici iz Somalije služit će svoj rok u Abesiniji, a abesinski urođenici u Tripolsu, Italiji i Somaliji. Ova kolonijalna vojska stajat će pod neposrednim zapovjedništvom talijanskog potkralja u Adis Abebi i bit će snabdjevena najmodernijim tehničkim sredstvima i najsavršenijim oružjem. Po potrebi će kolonijalne čete pozvati u Evropu.

STALJINOVA BOLEST POGORŠALA SE naglo toliko, da je moguća i katastrofa. Prema ličnoj želji Staljina obrazovan je triumvirat, koji će ga naslijediti i poslije njegove smrti upravljati Savezom Sovjetskih Republika. U taj triumvirat ušli su: komesar za vojsku Vorošilov, komesar za transport Staljinov tast Kaganović i komesar za tešku industriju Ordžonikidze.

IRCI ZA ŠPANJOLSKE KATOLIKE. U Corku manifestiralo se preko 40 hiljada lica za progonjene španjolske katolike i za borbu za kršćanstvo protiv španjolskog narodnog fronta.

govaranjem. Ali uz njih su i Beta i njena mati Jela, tipični likovi u srži poštenog hrvatskog sela, što se očituje u majčinom poučavanju: „Pošteno radi, jer ne vidiš te gospođar, Bog te vidi." — To je istinski naše — hrvatsko selo. I da nije takvo bilo odavno bi ga pregazilo bezdušje i sila tudinca.

Sav roman oživljava i oduhovljuje stremljenje hrvatskog seljaka k dobru i čovječnosti. Betika je čistoćom i dobrotom svog srca izbavila Janka Gušića iz pohotnih Evinih ralja te ga svrnula na put Dobra.

Roman se završava sretnom ženibom Janka i Betike, te ostavlja čitatelja u napetom iščekivanju: kakav će biti njihov život, hoće li Janko ustrajati na putu poštenja i čovječnosti. A tom iščekivanju će spisateljica sigurno udovoljiti u svom novom romanu.

Stil je S. Košutić snažan, a jezik gibljiv, sočan i čist.

S. Košutićeva — dijete hrvatskog sela iznijela je u svom umjetničkom djelu, kao realni izraz života, hrv. seljaka koji, u svom radu i znoju, teži k dobru i čovječnosti. A sve je to oživila s iskrenim katoličkim osjećajem, koji duboko u duši nosi svaki nepokvareni hrvatski seljak, seljak „s naših njiva".

Z. V. M.

KONGRES BELGIJSKIH KATOLIKA. Prošle sedmice Belgija je većičanstveno proslavila svoj 6. narodni kongres u Bruxellesu, komu je prisustvovalo oko 200 hiljada osoba.

GRADANSKI RAT U SPANJOLSKOJ nesmanjenom žestinom bjesni još i dalje. Dok nacionalisti dnevno napreduju, komunisti i anarhisti dnevno vrše nova strijeljanja. Nakon strijeljanja komunistički milicioneri i republikanski gardisti defiliraju pored lješina kličući: „Živjela republika! Živjela sloboda!“ Na sjevernoj fronti Bilbao, Santander i Gijon su pred padom. Obruč oko Madrida i Malage sve se više steže. Nacionalisti se Toledu sve više približuju. Junački kadeti još uvijek brane Alkazar, i nakon njegovog bacanja u zrak sa strane komunisti, iz zadnje još neoštećene kule. Španjolska komunističko-anarhistička vlada radi na reorganizaciji španjolske države u federativnu sovjetsku republiku. No i nacionalistička vlada izjavila se spremnom da proglasi Španjolsku federativnom republikom te je već u tom pravcu povelu pregovore sa baskijskim nacionalistima. U saveznoj državi svaka od federativnih država imat će po jednoga svoga zastupnika.

Drniš

HRVATI — SINOVI BOŽJI!
U nedjelju dana 4 listopada ove godine održavat će se u Drnišu dekanatski Euharistijski kongres. To je sastanak ljubavi Božje. To je najsvetiji dolazak nebeskog Dobra na ovu crnu zemlju pustog zla. Dođite svi na blagovanje svoga Spasa! U Pričesti, u svetoj Hostiji je uzvišena tajna vječnog katolicizma. Tamo će doći Kralj ljubavi, Biser svemira i Desnica Božja; dođi Isus pružit će na nas zaštitnicu ruku, jer je Isus kamen temeljac našeg života, i On, sa nebeskog prijestolja, saći će u naše grudi.

Dodite, sagnite čela i koljena, da se uklonite zlu, a poklonite Dobru vjekova vječnih, jer je život ljudskoga tijela duša, a život duše je Bog.

Pohrlite u naručaj Bogu i u zagrljaj Isusu! Poklonite Mu srce svoje, jer Bog spasava sluge koji se u Njega uzdaju. To učinite u današnje doba, kada se neprijatelj Boga i naroda svrstavaju u velike čete, da ponize Isusa i unište Crkvu Njegovu; kada bezvjerje i otpad od Boga hoće da triumfiraju. Samo Euharistija može da nam doneše dobre darove i lijepi mir u pustom nemiru naših jadnih dana. Zato se svi stisnimo u reosove oko barjaka Euharistijskog Isusa!

Hrvati — Katolici! Četvrti je listopada dan sv. Franje Asiškoga, ljubitelja Euharistije, zaštitnika Katoličke Akcije i godišnjica osnutka njezinih društava u Drnišu. Godina je dana prošla našeg blagoslovljenog rada, pa već sada možemo ponosno razviti naše društvene zastave, koje će na taj dan blagosloviti naš omiljeni biskup Dr. Fra Jeronim Mileta.

Dodite sloga u naš Drniš, to milo mjesto naših narodnih vladara, gdje je kralj Zvonimir imao svoje bijele dvorke i Božje hramove. Dodite u središte Petrovopolja, podno dvora hrvatskog kralja Petra Svačića; dođite u junačku krajinu, gdje su slavni Nelepići podizale visoke kule i nepredobive bedeme. Dodite poput naših viteških dječaka, koji su, predvođeni narodnim velikanima, u svim teškim i sudbonosnim časovima slavne prošlosti, stali na braniku Svete Vjere i uvijek upirali pogled u Živoga Boga na svojim oltarima, i odatle crpali onu divovsku snagu u borbi: „Za Krst časni i slobodu zlatnu“, i tim zaslužili dični naslov: „Predzide kršćanstva“.

Pohrlite toga dana u svoj Drniš, ti kršna Zagoro, ti ponosna Promino sa starodrevnim Kninom, gdje Vas raskriljenih ruku čeka cijelo Petrovopolje!

Hrvatski Narode! Dođi, pokloni se Bogu — Spasitelju svome i moli Ga živom vjerom, da usliši, razveseli i usreći cijeli hrvatski narod širom Lijepa Naše Domovine!

Raspored svečanosti: 1. 2. X. Trodnevnička, propovijed i blagoslov sa Presvetim; 3. X. Trodnevnička, propovijed i blagoslov sa Presvetim. Pobožnost drži Preuzvišeni biskup. Poslije vatromet. U subotu u 6 s. poslije podne otvor izložbe katoličke štampe. 4. X. 6 s. Budnica. 7 s. Zajednička sv. Misa i Pričest članova Kat. Akcije. 8 s. Zajednička sv. Misa i Pričest djece. 9 s. Svečani sastanak III Reda sv. Franje. 9.30 s. Doček učesnika kongresa. 10 s. Svečani Pontifikal Preuzv. Biskupa. 11 s. Blagoslov zastava Kat. Akcije. 11.30 s. Teoforična procesija. 13 s. Javno zborovanje, na koje su pozvani govornici Dr. Pernar i Dr. Bartulica. Na večer koncert glazbe Kat. Akcije. Hvaljen Isus!

Banj (otok Pašman)

PRENOS KIPA. U nedjelju 13 tek. mj. doživjelo je naše selo veoma lijepu i rijetku svečanost. Oko 8 sati flotilja od desetaka lađa, krcatih naroda, digla je bijela jedra i povoljnim vjetrovom otplovila prema Preku, da odatle doveze kip Gospe od Loreta, koji se nalazio u samostanu č. oo. Trećoredaca, kamo je stigao iz Rima. U 2 sata poslije podne mjesni župnik svečano obavi blagoslov kipa u samostanskoj crkvi. Potom bi kip, u procesiji u kojoj su prisustvovali svi č. oo. iz samostana sa svojim pitomecima, uz skladno pjevanje Marijinih pjesama, prenesen na jednu od lađa. — Lade ponovno odviše svoja jedra. Ugodni mastral je već bio pripravan i mala flotilja svečano i ponosno, s Gospinim kipom, zajedri prema Banju.

Putem je bilo sve veselo: orila se pjesma u čast Majci Božjoj. Sva su mjesta uzduž odavala Mariji počast mahanjem rupčića i zastava. Osobito Preko i Kali, gdje je mnoštvo svijeta dohrlilo na obalu. Zdrelec je pak pozdravio Bl. Djevicu slavljem zvona. U 4 sata okićena flotilja stiže u banjisku luku, gdje se bilo već sjatilo čitavo selo, da pozdravi svoju nebesku Zaštitnicu. Sa lade četiri momka preneseše kip u župnu crkvu gdje će počekati 28 tek. mj. Taj dan će biti svečano odnesen na svoje stalno prebivalište u novosagrađenu crkvicu na brdu Bokolju koju su Banjci podigli na spomen 1900 godišnjice Smrti Spasiteljeve.

Sa ponosnog Bokolja, odakle puca divan pogled na krajeve od Šibenika do Raba, Majka Božja, Kraljica Hrvata, pružati će svoju ruku zaštitnicu nad našim selom, nad otocima i čitavim primorjem.

**Kalendar
Rujan - Listopad**

N.	27	17 Ned. po Duh. Kuzma i Damjan
P.	28	Venceslav
u.	29	Mihovil arhanđeo
S.	30	Jeronim, nadubitelj
Č.	1	Remigij, b.
P.	2	Andel čuvari
S.	3	Terezija od Malog Isusa

Sv. Jeronim

Sv. Jeronim jest jedna od najsajnijih zvijezda na plavetnom nebu katoličke crkve. Rodio se u našim stranama u gradiću Stridonu g. 331. Poslije osnovne škole u rodnom mjestu, pođe zajedno sa mladim bratom u Rim na visoke škole. Tu je Jeronim izvanredno napredovao u znanju. Njegovi sudrugovi divili su se i zavidili oštrini njegovog uma i brzini shvaćanja. Međutim opća gradska pokvarenost za hvatila je i srce mladog Jeronima pa je sve više i više moralno propadao. Za sreću teška ga je bolest opametila i odvratila od nemoralnog života. Ozdravivši, mjesto bučnih gradskih zabava, pohađao je tihe grobove apostolske, a mjesto djevojačkih kola i plesova podzemne grobnice mučenika.

Kad je završio nauke u Rimu, da još više proširi svoje znanje proputovao cijelu Francusku. Na povratku zaustavi se u Akvileji, a odatle krene u pustinju blizu Antiohije. U pustinji Jeronim je provadao strog i težak život. Noću bi molio, a preko dana čitao sv. pismo i tumačio ga, pisao razna duhovna pisma, slao razne opomene i savjete. Ipak, uza svu osamljenost i zaposlenost, grijesi mladosti često su mu dolazili u pamet i kvarili pustinjski mir. Da bi se otrsao tih tužnih uspomena, zadavao bi sebi najveće pokore, ležao na goljoj zemlji, i udarao

bi se teškim kamenjem u prsa.

Antiohijski biskup Pavlin udijeli svećenički red Jeronimu, iako se u početku svim silama opirao, smatrajući se nedostojnim svećeničke časti i vlasti.

Iz antiohijske pustinje otišao je za kratko vrijeme u Carigrad, a odatle u Rim, da tu bude tajnik i desna ruka papi Damasu. Iz Rima, kao iz neoborive tvrđave istine i morala, šibao je bez straha krivovjere i udarao na spode. I baš ova neustrašivost i oštroraspuštenost i pokvarenost rimske gona pribavila mu je veliki broj neprijatelja, tako da je nakon smrti svog zaštitnika pape Damasa morao napustiti Rim i povratiti se u Antiohiju.

Iz Antiohije pođe na hodočašće u sv. Zemlju, gdje je u Betlehemu nastavio pustinjački život. U Betlehemu sagradio je samostan, koji je ubrzo bio pun pobožnih pustinjaka i redovnika. Sagradio je taj samostan — kako sam veli — da u njemu oplakuje prošle grijeha, a sadašnjih da se čuva. Tu je također preveo iz židovskog originala sv. pismo starog zavjeta.

Sto je više Jeronim bježao od svijeta, svijet je njega više tražio i trebao. Izvješćuje kao savremenik da bi u Betlehemu svakog dana dolazilo veliko mnoštvo ljudi, sa svih strana svijeta, da u Jeronima zatraže savjeta i razjašnjenja na razna pitanja. I sv. Augustin, učeni i veliki biskup, više puta tražio je razjašnjenja i savjeta kod njega.

Zadnje dane svog života proveo je u velikoj tuži i žalosti. Pred navalom Arapa na Betlem morao je bježati, iako je bio već iznemogao i osijedio; a kad se je povratio natrag, našao je samo garište.

G. 420, u starosti od 80 godina, sv. Jeronim, gorostas katoličke istine i nauke, preseli se s ovog svijeta u nebesku domovinu.

Tijelo mu je bilo sahranjeno najprije u Betlemu, a kasnije preneseno u Rim.

Sv. Jeronim je zaštitnik cijele Dalmacije.

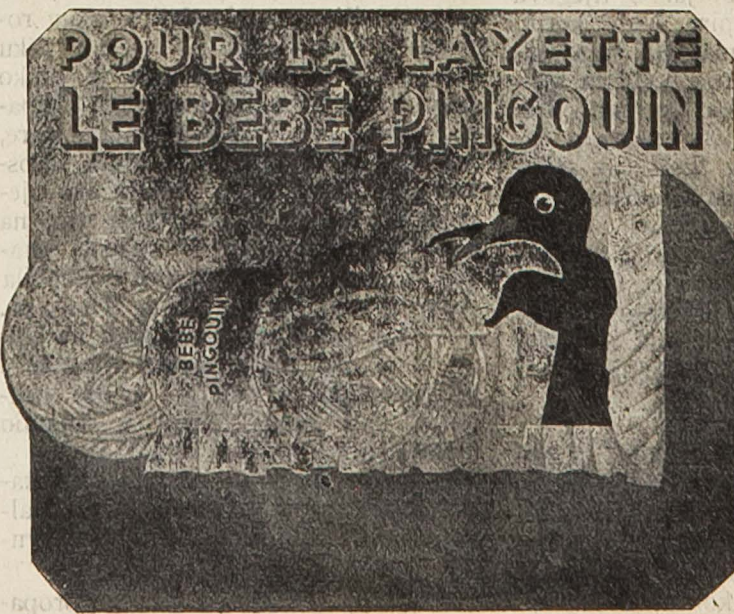
Život Šibenika

IMENDAN PREUZV. BISKUPA. U srijedu, na blagdan sv. Jeronima, slaviće naš preuzv. biskup svog imenjaka i zaštitnika. Preporuča se svim vjernicima obiju biskupija, da toga dana namijene sv. pričest i sv. misu, kao i svoja pobožna i dobra djela za preuzvišenoga, eda bi ga dragi Bog još dugo uzdržao čkla i krepka na ve-

liku korist obiju biskupija. Iskrenim i vrućim čestitkama sviju vjernika i prijatelja pridružuje se uredništvo „Katolika“ i ključ preuzv. svečaru: „Na mnogaj!“

ZADUSNICE ZA DR SIMU VLAŠICA. Na 21 rujna navršila se prva godišnjica smrti nezaboravnog hrvatskog narodnog zastupnika blagop. Dr. Šime Vlašića. U pro-

LUKA ŠARIĆ - ŠIBENIK

Trgovina pomodne i kratke robe
Veliko skladište
TRIDENT konca, sve vrste D. M. C. za ručne radove, kao svilu i vune.
Veliki izbor damskih dugmeta, šnala, rukavica, čarapa, tašna kombinizona, dempera, šešira, rišobrana, ručnika, rubaca, košulja, kapa, ovratnika, kufera; veliko skladište glasovite francuske
Pingonin
vune
i t. d.

Križarske vijesti

NOVA KRIZARSKA BRATSTVA osnovana su u Šibeniku (K. B. II), te Akademsko križarsko bratstvo u Šibeniku.

TEČAJ U ZAGREBU. Najavljeni tečaj sa duhovnim vježbama u Zagrebu održat će se od 18. X. uveče do 25. X. Najprije su duhovne vježbe, koje počinju 18. X. uveče u 7.30 sati u Domu Duhovnih vježba na Jordanovu, a zatim tečaj. Sve stoji 100 din. Učesnici se mogu poslužiti povlašnom vožnjom Zagrebačkog Zbora, koji se drži tih dana. Učesnici će prisustvovati 18. X. proslavi Križarskog dana u Zagrebu. Prijave se šalju do 5. X. na V. K. B.

KRIZARSKI DAN U ZAGREBU. Kako je uslijed štrajka u Zagrebu morao biti odložen Zagrebački Zbor baš na vrijeme, kada je urečena proslava križarskog dana za 18. X. u Zagrebu, to je nastala teškoća za dvoranu. Međutim sama proslava će se ipak održati u zamišljenom opsegu i uz određeni program isti dan. Priredba će biti u dvorištu Salezijanaca u Vlaškoj ul. 38. Učesnici će se poslužiti, ako iz pokrajine dolaze, ili nedjeljom kartom ili popusnom kartom Zagreb. Zbora.

SVEČANOSTI KRIZARSKOG DANA 27. IX bit će u Novoj Gradiški, gdje će govoriti brat dr Protulipac, u Virju gdje govori M. Mostovac, u Bakiću gdje govori brat F. Grgić, u Čuntiću gdje govori M. Cerovac, te u Zagrebu na Sv. Duhu, gdje govori dr Cicak i A. Senda.